

Scholengemeenschap
Tongerlo

Protocol Meldcode huiselijk geweld & kindermishandelin

Schooljaar 2025-
2026

Scholengemeenschap
Tongerlo

Voorwoord

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn een hardnekkig en niet altijd zichtbaar probleem. In Nederland zijn naar schatting jaarlijks 200.000 volwassenen en 119.000 kinderen slachtoffer. Om te zorgen voor veiligheid en de juiste hulp is het belangrijk dat signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling goed in beeld zijn bij mensen die hier in hun werk zicht op hebben. Beroepskrachten die werken met jongeren, zijn verplicht een meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode draagt eraan bij dat bij signalen op dit gebied zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden. In de meldcode wordt het vijf-stappenmodel gehanteerd en helpt vanaf het moment van signaleren tot aan het besluit over het al dan niet doen van een melding bij Veilig Thuis.

Deze interne meldcode sluit aan bij de wettelijke kaders die gelden voor mensen die werkzaam zijn binnen het onderwijs en omschrijft op welke wijze op de locaties van Scholengemeenschap Tongerlo uitvoering aan deze wettelijke kaders gegeven wordt.

Scholengemeenschap
Tongerlo

Inhoud

1	Vijf-stappenplan.....	4
1.1	Stappenplan verbeterde meldcode.....	4
1.2	Volgorde van stappen.....	5
	Stap 1: Signalen in kaart brengen.....	5
	Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg Veilig Thuis.....	5
	Stap 3: Gesprek met betrokkenen.....	5
	Stap 4: Wegen van huiselijk geweld/ kindermishandeling.....	7
	Stap 5: Neem twee beslissingen.....	7
2	Privacy.....	9
	Bijlage 1: afwegingsvragen.....	10
	Bijlage 2: voorbeelden van acute en structurele onveiligheid.....	11

1 Vijf-stappenplan

1.1 Stappenplan verbeterde meldcode

Figuur 1: **Stappenplan verbeterde meldcode**

1.2 Volgorde van stappen

Stap 1: Signalen in kaart brengen

De mentor is op de locaties het eerste aanspreekpunt voor een leerling en voor zijn/haar ouder(s)/verzorger(s). De mentor zal vaak de eerste persoon zijn die zorgen signaleert of waar collega's hun zorgen mee delen.

De kindcheck valt onder stap 1 van de meldcode en is aan de orde wanneer een volwassene of adolescent in een situatie verkeert die minderjarige kinderen (ernstige) schade kan berokkenen. Er moet in dat geval middels een gesprek met ouder(s)/verzorger(s) onderzocht worden of er (nog meer) kinderen bij ouder(s)/verzorger(s) wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie wordt besloten of er verdere actie ondernomen moet worden door de verdere stappen van de meldcode te zetten. Zie ook <https://www.augeo.nl/kindcheck>

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg Veilig Thuis

Wanneer de mentor zorgen heeft over een leerling i.v.m. vermoedens/signalen van kindermishandeling/huiselijk geweld, bespreekt hij/zij deze vermoedens met de leerlingcoördinator en de ondersteuningscoördinator (oco). De signalen worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

Indien nodig wordt advies gevraagd aan een externe deskundige. Dit kan zijn:

- Veilig Thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, afgekort VT). De oco besluit met de mentor en leerlingcoördinator of advies wordt ingewonnen bij VT.
- Een deskundige op het gebied van letselaanduiding.
Wanneer er sprake is van letsel/vermoedelijk aangebracht letsel wordt in samenspraak met de GGD zo nodig contact opgenomen met het LECK (landelijk expertisecentrum kindermishandeling). In dit stadium geldt de omschrijving in stap 4 en 5.

Vanaf deze stap neemt de oco de verantwoordelijkheid, zodat de mentor niet belast raakt en het gesprek met de leerling kan blijven aangaan. De oco overlegt de vervolgstappen met de leerlingcoördinator en indien nodig met de directie (oco schat in of de directie betrokken moet worden). Wanneer de oco van de betreffende locatie afwezig is, dan neemt een oco van een andere locatie het over.

De oco, leerlingcoördinator (en directie) bepalen gezamenlijk:

- of en welke vervolgstappen genomen worden,
- wie welke actie uitvoert.

Tevens wordt afgestemd wie de regie heeft. In principe is binnen onze scholengemeenschap de oco altijd de casemanager, tenzij in het eerste overleg anders wordt afgesproken. Bij elke afspraak wordt ook een tijdspad afgesproken.

Stap 3: Gesprek met betrokkenen

Na het collegiaal overleg en het adviesgesprek met VT volgt een gesprek met de leerling. Aangezien openheid een belangrijke grondhouding is, wordt in het stappenplan zo snel mogelijk contact gezocht met de leerling om

Scholengemeenschap Tongerlo

de signalen te bespreken. Soms zal het vermoeden door het gesprek worden weggenomen. Dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig. Wanneer de zorgen over kindermishandeling/huiselijk geweld niet worden weggenomen door het gesprek, dan worden ook de volgende stappen gezet.

In het gesprek met de leerling gaat het er om dat:

1. het doel van het gesprek wordt toegelicht,
2. de signalen worden besproken – hierbij gaat het om de feitelijke observaties en waarnemingen die zijn vastgesteld,
3. de leerling wordt uitgenodigd om hierop te reageren,
4. op basis van deze reactie een interpretatie van de signalen wordt gemaakt, evenals van hetgeen de leerling hierover heeft aangegeven.

Geen gesprek met de leerling

In een enkel geval kan worden afgezien van een gesprek met de leerling. Het gaat om situaties waarin door het voeren van het gesprek de veiligheid van één van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen. Ook kan worden afgezien van een gesprek als er goede redenen zijn om aan te nemen dat de leerling daardoor de contacten met de betrokkenen zal verbreken waardoor vervolgens de leerling uit het zicht raakt.

Gesprek met de leerling

In het gesprek met de leerling gaat het erom dat de casemanager (of, afhankelijk van de situatie, de leerlingcoördinator) het gesprek voert. Per casus wordt beoordeeld wie het meest geschikt is om dit gesprek te leiden.

Ook bij jonge leerlingen is het van belang dat de casemanager het gesprek aangaat, tenzij dit vanwege de leeftijd of emotionele belasting niet verantwoord is. De casemanager beoordeelt zelf of een gesprek zinvol en uitvoerbaar is, zo nodig in overleg met een collega of met VT.

Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s)

Normaal gesproken zal er, als het om een minderjarige leerling gaat, ook een gesprek over de signalen worden gevoerd met de ouder(s)/verzorger(s). Dit is niet alleen van belang als de ouder(s)/verzorger(s) mogelijk betrokken zijn bij het huiselijk geweld of de mishandeling, maar ook als dit niet aan de orde is. Tenslotte behoren de ouder(s)/verzorger(s), zeker als zij het gezag uitoefenen, als regel te worden geïnformeerd over wat er bij hun kind speelt. Er kan bij hoge uitzondering worden afgezien van een gesprek met de ouder(s)/verzorger(s): als door het voeren van het gesprek de veiligheid van de leerling gevaar loopt. Zo is het denkbaar dat een casemanager besluit om zijn vermoeden van seksueel misbruik of gerelateerd geweld nog niet met de dader te bespreken, omdat hij het risico aanwezig acht dat de dader zich, na dit gesprek, op het slachtoffer af zal reageren. Indien wordt afgezien van een gesprek, wordt deze afweging altijd in overleg met VT gemaakt. De school neemt niet zelfstandig het besluit om ouders al dan niet te informeren.

Indien gewenst, en met toestemming van ouder(s)/verzorger(s), kan de jeugdprofessional (indien betrokken) aansluiten bij dit gesprek. De zorgen over de leerling worden besproken. Ouder(s)/verzorger(s) wordt de mogelijkheid geboden hun reactie te geven en eventueel hulp in te schakelen. Wanneer wordt afgesproken dat ouder(s)/verzorger(s) hulp accepteren en deze zelf organiseren, blijft de school de

Scholengemeenschap **Tongerlo**

ontwikkeling en het welzijn van de leerling binnen de schoolcontext monitoren. Van het gesprek wordt verslag gemaakt en in het leerlingvolgsysteem toegevoegd.

Wanneer de zorgen zijn weggenomen, wordt de meldcode gesloten. Blijven de zorgen bestaan, dan wordt in stap 5 een beslissing gemaakt.

Stap 4: Wegen van huiselijk geweld/ kindermishandeling

Na de eerste drie stappen beschikt de casemanager al over redelijk veel informatie: de beschrijving van de signalen die hij heeft vastgelegd, de uitkomsten van het gesprek met de leerling en het advies van deskundigen. In stap 4 komt het er op aan dat de casemanager deze informatie weegt. Deze stap vraagt van de casemanager dat hij/zij het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling inschat, evenals de aard en de ernst van dit geweld. Vanzelfsprekend kan ook bij deze stap advies worden ingewonnen bij deskundigen, zoals VT.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De school overweegt, op basis van stap 1 tot en met 3, of er een vermoeden is van huiselijk geweld, kindermishandeling en/of een acute of structurele onveiligheid. Dit gebeurt aan de hand van het volgende kader en de afwegingsvragen in bijlage 1:

- Wanneer een leerling verwondingen vertoont die kunnen wijzen op aangebracht letsel en/of aangeeft dat hij/zij wordt misbruikt en/of fysiek wordt mishandeld in de thuissituatie of een andere situatie waarbij de minderjarige in een afhankelijke positie verkeert van een volwassene.
- Wanneer de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s) bij grote zorgen (zoals bij het eerste punt) weigeren in gesprek te gaan met de school.
- Wanneer de ouder(s)/verzorger(s) zich na een gesprek zoals genoemd in stap 3 niet aan de afspraken houden en de situatie van de leerlingen daardoor niet verbetert of zelfs verslechtert.

In bovengenoemde situaties, of bij twijfel, zal de casemanager Veilig Thuis consulteren voor advies. Van zowel de adviesvraag als het verkregen antwoord kan een verslag worden opgesteld. Gezien de veiligheid en anonimiteit van betrokkenen is het opstellen van een verslag echt niet verplicht.

Stap 5: Neem twee beslissingen

1. Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute/ structurele onveiligheid (zie bijlage 2)

- Ouder(s)/verzorger(s) en leerling worden op de hoogte gesteld, gesprek wordt aangegaan (zie stap 3), melding wordt, eventueel n samenwerking met de jeugdprofessional (indien betrokken), gedaan. Bevoegd gezag wordt, indien nodig, vooraf op de hoogte gesteld.

2. Is ondersteuning of doorverwijzing mogelijk?

- School kan signalen bespreken en waar nodig doorverwijzen naar professionele hulp (bijvoorbeeld jeugdprofessional en Veilig Thuis).
- School doet geen eigen inschatting over noodzaak of effectiviteit van hulp en is niet verantwoordelijk voor wachttijden of uitvoering van hulp.
- Als de situatie onveilig blijft, wordt alsnog een melding bij VT gedaan.

Scholengemeenschap Tongerlo

Sluit in de melding aan bij de feiten

Bij een melding dient de melder zoveel mogelijk zijn signalen te melden, dit wil zeggen de feiten en gebeurtenissen die zijn waargenomen. Meldt de melder ook feiten en gebeurtenissen die anderen hebben gezien of gehoord, dan moet hij deze 'andere bron' duidelijk in de melding noemen.

Contact met de leerling of zijn ouder(s)/verzorger(s) over de melding en de inspanning om toestemming voor de melding te krijgen

Als hoofdregel geldt dat de casemanager, voordat hij/zij een melding doet, contact zoekt met de leerling over de melding. De casemanager legt de leerling uit dat hij/zij een melding wil doen, wat een melding voor de leerling betekent en wat het doel van de melding is. Vervolgens vraagt de casemanager de leerling om een reactie hierop. Laat de leerling merken dat hij bezwaar heeft tegen de melding, dan gaat de casemanager over deze bezwaren met de leerling in gesprek en bekijkt hoe hij aan deze bezwaren tegemoet kan komen.

Blijven de bezwaren van de leerling desondanks overeind, dan maakt de casemanager een afweging. Hij/zij weegt de aangevoerde bezwaren af tegen de noodzaak om de leerling of een ander tegen het geweld of de mishandeling te beschermen door een melding te doen. Daarbij betreft hij in ieder geval de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of een ander daartegen te beschermen. Op deze manier spant de casemanager zich in om toestemming van de leerling te krijgen. Alleen in die gevallen waarin dit hem/haar niet lukt, ook niet nadat hij/zij in gesprek is gegaan over de bezwaren van de leerling, komt het doen van een melding zonder toestemming van de leerling in beeld.

Positie van de jeugdige leerling en zijn/haar ouder(s)/verzorger(s)

Is de leerling nog geen 12 jaar oud, dan voert de casemanager het gesprek zoals hierboven beschreven met de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling. Bij leerlingen tussen 12 en 16 jaar wordt het gesprek gevoerd met de leerling en/of diens ouder(s)/verzorger(s). In deze leeftijdscategorie beslissen leerling en ouder(s)/verzorger(s) gezamenlijk over de inzet van hulp.

Melding zonder gesprek met de leerling of zijn ouder(s)/verzorger(s)

Afzien van contacten met de leerling (en/of zijn ouder(s)/verzorger(s)) over de melding kan in situaties waarin de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen. Ook kan van een gesprek worden afgezien als er goede redenen zijn om aan te nemen dat de leerling de contacten met de casemanager zal verbreken, waardoor de leerling uit het zicht raakt.

Als er bij het volgen van de stappen wordt besloten tot het doen van een melding, neemt VT het onderzoek naar het huiselijk geweld of de kindermishandeling over. VT houdt melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.

Zowel bij huiselijk geweld waarbij meerderjarigen betrokken zijn als bij huiselijk geweld waarbij minderjarigen betrokken zijn kan contact worden opgenomen met VT (telefoonnummer: 0800 2000).

Scholengemeenschap
Tongerlo

2 Privacy

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

Bijlage 1: afwegingsvragen

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Bijlage 2: voorbeelden van acute en structurele onveiligheid

VOORBEELDEN VAN ACUTE EN STRUCTURELE ONVEILIGHEID

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van een vermoeden van ernstige kindermishandeling of huiselijk geweld is een professionele norm. Onder 'ernstig' wordt verstaan situaties waarin sprake is van acute of structurele onveiligheid.

ACUTE ONVEILIGHEID	
Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel dat vermoedelijk is toegebracht, of een poging daartoe• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld• Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken• Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt

AUGE ACADEMY

STRUCTURELE ONVEILIGHEID	
Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.• Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger.• Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.• Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.• Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.• Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.• Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.

DISCLOSURE	
Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	<p>Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eegerelateerd geweld en oudermishandeling.</p> <p>Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgcacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.</p>